

Alles nieuw - Joke van Leeuwen

door Oscar Wyers

Vroeger, toen ik een jaar of zes was, las ik graag kinderboeken van Joke van Leeuwen. Deesje en Duizend dingen achter deuren. Die laatste heb ik heel vaak gelezen, daar stonden een heleboel bijzondere plaatjes in. Alles nieuw is het eerste boek van de schrijfster dat ik las na mijn zesde. De bijzondere blik van Joke van Leeuwen is hetzelfde gebleven, ze heeft echt een oog voor details. En ook de illustraties in het boek zijn als vanouds, zoals een tekening die een personage in het verhaal heeft gemaakt. Een illustratie, of eigenlijk een photoshop-bewerking, vormt tevens de aanleiding voor het verhaal.

Alles is nieuw is een volwassenenroman. Het verhaal draait om een jonge kunstenares en haar oude huisbazin. De jonge kunstenares vindt bij toeval op haar nieuwe kamer een oude foto van de dochter van de huisbazin. Als ze deze met photoshop bewerkt tot een foto van hoe de dochter er nu waarschijnlijk uit zal zien, en deze aan de huisbazin laat zien, denkt deze dat haar dochter weer terug zal komen. Door middel van oude brieven, die ook als getypte brieven in het boek zijn opgenomen, kom je als lezer langzaam achter het verhaal van de huisbazin en haar verloren dochter, die twintig jaar geleden in een soort commune is gaan wonen en geen contact meer met haar moeder wilde.

Het verhaal wordt afwisselend verteld vanuit de oude vrouw en haar huurster. Later komt er nog een derde perspectief bij, dat van Rein, een oude man die verliefd is op de huisbazin. We volgen de jonge kunstenares die net een nieuw vriendje heeft. Verder is ze vooral bezig met haar carrière en haar kunst. Soms brengt ze een bezoekjes aan een depressieve vriend in een gesloten inrichting. De oude vrouw bekijkt het leven vanuit een heel ander perspectief, ze kijkt vooral terug.

Van Leeuwen zet op een mooie manier de levens van de oude vrouw en de jonge kunstenares tegen over elkaar. Ze behandelt grote thema's als liefde, ouderdom versus jeugd, veranderende tijden, familierelaties, dood. Dat doet ze op een beheerste, evenwichtige manier, in een voorzichtige stijl waardoor kleine details of plotwendingen op een mooie of juist grappige manier hun plek krijgen:

'Ik kreeg een brief dat ik mee mag doen met de tentoonstelling van beginnende kunstenaars. Ik heb er weer papieren voor moeten invullen, met een exacte beschrijving van wat ik zou gaan maken. Ik heb iets kunnen noteren over mijn drijfveren, alleen al om het woord drijfveer te kunnen gebruiken, want dat vind ik een mooi woord.'

Alles nieuw gaat over heel gewone mensen met gewone mensenproblemen. Maar door Van Leeuwens bijzondere kijk op dingen, haar subtiele humor en beheerste stijl is het toch geen saai boek geworden. Van mij had het allemaal wel wat groter en heftiger gemogen, maar voor een rustige avond thuis is dit een prima boek.

Alles nieuw
Joke van Leeuwen
Querido, oktober 2008

Wie?